16 Jaar, No. 44. — 's HERTOGENBOSCH. — Donderdag 11 April 1844.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS voor de Stad ƒ 12. Franco per post ƒ 14.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

DICERE VENIUM QUID VETAT? Horatius.

ADVERTENTIEN 15 cents de regel, buiten 35 cents regel.

Het resultaat der vrijwillige leening.

Groot is de vreugde, en buitensporig de grootspraak, welke ministerieele bladen opblaust, over het slagen der leening.

De vreugde misgunnen wij hun niet; met de grootspraak zal een ieder lagchen.

Vooreest zoude men met grond kunnen vragen, of de leening werkelijk geslaagd is? of men werkelijk 127 millioenen tegen 3 pCt. a pari heeft ingeschreven? of er integendeel in de laatste dagen na de sluiting der leening, niet verscheidene millioenen in Amsterdam zijn bijeengeschraapt, op *voorwaarden*, (welke geheim genoemd worden, en geheim blijven zullen, tot dat een of ander indiskrete prater zijn land eene dienst zal bewijzen met dat geheim te ontsluijeren?

Maar veronderstellen wij, dat die leening volmaakt is volgekomen. Wie kan zich beroemen, daartoe zooveel te hebben bijgebragt, dat grootspraak verschoonbaar zij?

Het ministerie? Wij willen niet ontkennen, dat men van die zijde alles heeft in het werk gesteld om de burgerij *te doen* inteekenen. Daartoe is geen middel gespaard. Dit weet men. Maar wij vragen, of men daarom roemen mag?

Maar wij vragen andermaal, of de natie door toedoen van het ministerie er toegebragt is, om algemeen in de opengestelde leening te deelen? Neen, de middelen van zedelijken dwang, door hetzelve aangewend, waren een wapen in de hand der pers, om de leening geheel te doen mislukken. De pers, de vrije onafhankelijke pers alleen heeft bewerkt, wat niemand zonder haar in staat was te doen. De regering heeft het alleen aan de vrije onafhankelijke pers te danken, dat zij in hare plannen geslaagd is.

Had de oppositie tegen de leening geijverd, gelijk zij tegen de wet had gestreden, had zij de leening afgeraden gelijk zij die nu bijna algemeen op de dringendste wijze heeft aangepredikt, doorgedreven, doen slagen, wat ware dan te verwachten geweest?

Op de eerste plaats geene algemeene deelneming, vervolgens een zoo groot deficit, dat er niet aan te denken was, om dat in Amsterdam aan te vullen.

Zonde men dan overgegaan zijn tot de uitvoering der gedwongen heffing? Minder dan ooit.

Maar dan was een bankroet onvermijdelijk ook niet. — Men had den dienst van het loopend jaar op eene of andere wijze kunnen dekken, en de natie zonde dat geene gezien hebben; want zij won daarbij dertig millioenen uit; en intusschen had men radikale middelen ter verbetering kunnen voorstellen en aanwenden.

Het is waar, het ministerie ware daardoor gevallen; het grootkruis van den heer VAN HALL had voorloopig op de kanselarij der orde blijven berusten, en de minister van financien had te Amsterdam, langs de grachten wandelende, de ijdelheid der wereldsche grootheden kunnen gaan bespiegelen.

Men had dan een nieuw ministerie gekregen; nieuwe menschen met nieuwe denkbeelden, die afgaande van het oud verderfelijk systeem, den weg hadden kunnen inslaan, welken ieder verlangt, die vrij en onafhankelijk is en doorzigt genoeg heeft, om te beseffen, dat men het land niet redt door het behoud van een regeringstelsel, dat gedurende 28 jaren niets dan rampen gebaard heeft.

En nu? Nu heeft men een systeem van behoud begunstigd, dat men afkeurt, men heeft de mannen van behoud 127 millioenen ter hand gesteld, welke zij kunnen en zullen bezigen, om zich zelven en hunne beginselen te bestendigen.

De natie heeft 127 millioenen boven de 75 gewone millioenen weggeschonken, om zich al die verbeteringen te zien onthouden, waarom zij bezocht heeft, en alle die misbruiken te zien voortduren, welke zij verfoeit. Dit althans stelt men zich voor, want de regering heeft niet nagelaten, vóór de aanneming der monsters wet luide te roepen, dat zij behouden wil.

Wij zullen in een volgend nummer onderzoeken, of en in hoeverre zij kans heeft daarin te slagen.

Het *Journal de la Haye* levert eene zoogenaamde korrespondentie uit Amsterdam, welke het als hoofdartikel heeft opgenomen. Daarin worden de onafhankelijke dagbladen, welke het slagen der leening hebben bevorderd, dapper bespot.

Zonder de medewerking dier bladen had de leening nooit kunnen slagen. En nogthans de Heer VAN HALL had hen vóór de wet bijna als oproermakers uitgekreten. Dit heeft die bladen niet verhinderd om het mogelijke te doen, om de plannen van den heer VAN HALL te doen slagen. Dit is hun gelukt. En uit dankbaarheid nu voor die onverwachte groote diensten komt nu het blad der ministers hen uitlagchen!!!

Wat eene handelwijze?

Men leere daaruit den geest kennen die bij het ministerie voorzit. Men leere daaruit eenigzins afmeten, wat men beoogt, en waarheen, men wil. Men heeft geld, men heeft 127 millioenen! Men heeft die gekregen alléén door toedoen der onvermoeide pogingen van de onafhankelijke pers. En men begint met die hartelijk uit te fluiten. Men is nu boven alles verheven. Men heeft niets te ontzien. Men heeft de handen ruim en vrij. Men zal nu regerierend voortgaan op den weg des verderfs, die wij reeds 28 jaren te lang bewandeld hebben.

Zoo denkt men misschien te 's Hage! Maar men zie wel toe, dat de zegen waarover men daar nu juicht, niet weldra in eene nederlaag verkeere!

ITALIE.

— Uit Milaan meldt men van den 25sten Maart Wij vernemen dat H. M. de Aartshertogin Marie Louise van Perma, bij een besluit van den 20sten dezer, de orde der Jezuiten in hare staten wederom hersteld en tot de vestiging van een Jezuiten-klooster in Parma hare toestemming gegeven heeft. Tevens werd besloten dat het middelbaar onderwijs aan genoemde orde zal worden opgedragen.

TURKIJE.

De Porte heeft eindelijk aan de gezanten van Frankrijk en Engeland het besluit van den divan medegedeeld, in zake de eenige ter dood gebragte Christenen. Het blijkt daaruit dat zij zich mondeling verbindt, om voortaan niemand wegens afzwering van het islamisme ter dood te veroordeelen, maar tevens verklaart zij geene wet te kunnen afschaffen, welke alle muselmannen als heilig beschouwen. Dit antwoord is door de heeren de Bourqueney en Strafford Canning niet voldoende geacht. Zoo als men weet verlangen beide, dat de Porte zich *in geschrifte* verbinde, om die barbaarsche wet niet meer toetepassen, welke de doodstraf tegen den verzaker van het islamisme uitspreekt.

Men verzekert dat Ali-Effendi, gezant der Ottomaansche-Porte te Londen, last heeft gekregen van Lord Aberdeen, de teruggeeving van sir Strafford Canning te vragen. Die tijdingen verdienen echter bevestiging.

DUITSCHLAND.

Sedert eenigen tijd wordt door de duitsche bladen aanhoudend herhaald dat er tusschen Oostenrijk en Rusland onderhandelingen zijn geopend.

In dezelfde gazet geven zij voor dat dezelve een huwelijk van eenen aartshertog met de prinses Olga ten doel hadden, later dat zij eene wederkeerige wijziging der tarieven gelden. Thans verzekeren zij dat keizer Nikolaas een handwerk verbond tusschen de drie Noordsche mogendheden beoogt, en dat hij ten dien aanzien voorstellen aan de hoven van Berlijn en Weenen gedaan heeft; maar tevens voegen zij er bij, dat prins Mellemich weigert in eenig verbond te treden waarvan Engeland geen deel zou uitmaken, en dat Ruslands pogingen waarschijnlijk op den tegenstand van den beroemden diplomaat schipbreuk zullen lijden.

— De Staten-Generaal van Hanover hebben besloten tot de daarstelling van drie spoorweg-liniën, welke alle van de hoofdstad hun punt van vertrek zullen hebben, en hunne rigting nemen de eene naar Bremen, de andere naar Hamburg, waar zij zich met de pruissische lijne zal verbinden en de derde naar Minden. Zoo als men weet, is deze laatste in verband met den spoorweg van Keulen, welke tot de Hanoversche grenzen loopt.

De staten hebben den wensch uitgedrukt, dat de werkzaamheden met den meest mogelijken spoed worden begonnen en voortgezet; de afstand tusschen Hanover en Minden is nie zeer ver, er is bij gevolg met grond te verwachten, dat de ijzerbaan, welke die twee steden moet verbinden bijna gelijktijdig met de Pruissische linie zal voltooid wezen, en dat binnen een paar jaren de lokomotiven ongehinderd den geheelen afstand tusschen Berlijn en Keulen zullen kunnen afleggen.

Ook Keur-Hessen gaat het voorbeeld der andere Staten volgen. De regering is ten dien einde tot het aangaan eener leening van 4 millioen guldens gemagtigd. Met de werkzaamheden zal weldra een aanvang gemaakt worden.

In Wurtenberg heeft men lang gedobberd tusschen de aanzienlijke sommen voor deze onderneming benoodigd, en de belangen van de voornaamste steden des rijks. Eindelijk schijnt het gelukt te zijn de verschillende meeningen over een te brengen. Niets staat dus meer de uitvoering van het plan in den weg; waarmede men zich dan ook onverwijld gaat bezig houden.

Zoo als men ziet, blijft Duitschland niet werkeloos. Wanneer de oorlog die werkzaamheden niet komt storen, zal dit geheel land binnen weinige jaren als doorploegd wezen met ijzer-banen welke al de hoofdsteden aan elkander zullen verbinden.

Uit een eene briefwisseling uit de Rijn-gewesten gelooven, daar zijn de onderhandelingen tusschen België en Duitschland, welke eenigen tijd geschorst waren, wederom opgevat.

ENGELAND

LONDEN den 6 April.

Woensdag heeft zich H. M., vergezeld door den Koning en de Koningin der Belgen, en door hare Kinderen, naar het kasteel van Windsor begeven.

— Eergisteren omstreeks middernacht is in Oxfordstreet alhier een brand uitgebroken, die de treurigste gevolgen gehad heeft, en wel in een kort geleden opgetrokken en zeer prachtig ingerigt gebouw, bewoond door zekeren heer Wilhams, die aldaar een groot wijnhuis of zoogenaamd janeverpaleis hield. De bewoner was afwezig, doch twee zijner bedienden bevonden zich in het benedenste gedeelte, de overigen, benevens zijne vrouw, twee hunner kinderen en eene zuster der vrouw, op eene hoogere verdieping. De brand, die nabij het kantoor ontstond, verspreidde zich, door de groote menigte vaten sterkgeestrijk vocht, zoo snel, dat aan redding van het gebouw niet te denken viel, maar ook het leven der ongelukkige, nauwelijks zeven en twintigjarige vrouw, dat der beide kinderen, van welke het oudste nog geene vijf jaren, het andere slechts acht maanden telde, twee dienstmaagden en van een der knechts heeft men niet kunnen redden. De misvormde lijken dezer slagtoffers zijn onder de puinhoopen gevonden, terwijl de zuster der vrouw nog in tijds, ofschoon met groot gevaar het leven heeft kunnen bergen.

SPANJE.

De betrekkingen van het hof van Madrid met dat van Rome zijn verkoeld: de Paus heeft begrepen dat de mannen van 1844 niets beter zijn dan die van 1840; de heer Carrasco maakt zich van de overblijfsels der kerkelijke goederen meester. Men verzekert dat de heer Gonzales-Bravo voornemens is de jesuiten-orde te herstellen, teneinde de gunst van het hof van Rome wederom te verwerven. In de vier kollegien welke zij bij den dood van Ferdinand VII bezaten, zou hun de opvoeding der kinderen van Isabella op nieuw toevertrouwd worden. Het schijnt dat Frankrijk zich ter dier zake als onderhandelaar voorgesteld heeft.

PORTUGAL

Midden in de staatkundige verwarring welke hier te lande heerscht, hebben de zaken der kerk eene nog niet geheel en al gewenschte rigting bekomen. Sedert twee jaren bevindt zich een apostolische nuntius te Lissabon, en niettemin, zijn nog bijna de helft der bisdommen in Portugal van hunne wettige herders beroofd, ondanks alle de blijken van gematigd- en zelfs van genegenheid door den heiligen stoel aan het gouvernement van dona Maria, gegeven. De bisdommen van Alveiro, Castello Branco, Pinhel, Lamego, Porto-Alegre, Faro en Beja blijven steeds door onwettig benoemde vikarissen bestierd. De wettige pastoors, hebben, om in hunne parochien terug te keeren, eene toestemming van de regering noodig, welke niet dan na het kleingeestigste onderzoek verleend wordt; men beweert zelfs dat het juist aan de ijverigste pastoors is, dat de meeste moeijelijkheden worden in den weg gelegd. (*L'Univers.*)

FRANKRIJK

PARIJS den 6 April.

Gisteren verspreidde zich ter Beurs het gerucht van een mislukten aanslag op de Hertogin van Orleans waardoor eene daling in de fondsen ontstond, die zich echter bij nadere berigten weder herstelden. Dit gerucht was oorzaak door de volgende toedragt van zaken: Een jongeling, die in de Protestantsche kapel van de rue Chauchat in eene bank tegenover de Hertogin van Orleans gezeten was maakte, eenige bewegingen, waardoor hij de aandacht der agenten, welke tot handhaving van orde en rust aldaar tegenwoordig waren, tot zich trok. Zij verzochten nu dezen persoon zich te verwijderen, waarop hij eene zeer kleine poniard uit den zak trok, zonder echter moeite aan te wenden om daarvan gebruik te maken. Toen hij buiten de kapel gevoerd was, ontdekte men, dat hij gewoonlijk Hannover bewoonde, in Duitschland geboren en niet wel bij het verstand was.

— Terwijl de Engelsche regering, door allerlei kronkelende wegen zich den bijstand van Rome, tegen de Bisschoppen en Katholijken van Ierland, zoekt te verwerven, verdubbelt het fransch Gouvernement zijne pogingen, om van den Heiligen Stoel de eene of andere verklaring uit te lokken, geschikt om den ijver dier Bisschoppen te verzwakken, en om vooral de openbaar-making van hunne handelingen en van hunnen wederstand te beletten. Niet in staat, om dit doel, door zich zelve te bereiken, beproeft zij daartoe te geraken door het inroepen van een gezag hetwelk juist het meeste belang heeft dat de Katholijken van alle landen vrij en onderdanig blijven. Zij hoopt de Bisschoppen te doen muilbanden door de hand welke hun het dierbaarste en eerbiedwaardigste is. Dezelfde mannen, welke handboeken over het geestelijk regt schrijven in welke scheuring en ketterij onder voorwendsel van vrijheid der Gallikaansche Kerk beleden worden, ontzien zich niet om te Rome wapenen te gaan zoeken tegen Bisschoppen die de heiligste hunner pligten vervullen en van het onbetwistelijkste hunner voorregten gebruik maken en echter noemen die mannen ons Ultramontanen!

Er ligt daarin eene groote verwaandheid, eene groote onwijsheid; God zal die eenen en de andere weten te verijdelen. (*L'Univers.*)

— Wij vernemen dat Mgr de Bisschop van Arras, deze dagen van den Minister van Justitie en eeredienst, een brief heeft ontvangen waarin zijne onderteekening van de memorie der provincien Kamerijk en Rheims ter zake de vrijheid van onderwijs gelaakt wordt.

Het is geheel ten onregte dat de dagbladen verhaald hebben dat het rapport van den heer de Broglie over het lager onderwijs den 4 April aan de kamer der Pairs zoude aangeboden worden. Den dag der aanbieding stellig te bepalen is voorals nog niet mogelijk.

Volgens eene briefwisseling uit Parijs, had de Hertog de Broglie zijn rapport reeds sedert drie weken in gereedheid, doch het schijnt dat hij door hoogen invloed aangezet is geworden hetzelve geheel en al te wijzigen, en vooral uit zijne eerste redaktie, onderscheidene bepalingen weg te laten, welke den wederstand der hooge Geestelijkheid in zulke groote mate hebben opgewekt.

— *L'Univers* verzekert dat het Engelsche gouvernement, verontrust door de dagelijks meer ontzagwekkende houding, welke de Katholijken van Ierland aannemen, vermeend heeft zich tot den H. Vader te moeten wenden, ten einde zijne tusschenkomst in de geschillen te verzoeken. Maar dewijl de oude Engelsche wetten, op strenge straffen, alle officieele betrekking met het Roomsche hof verbieden, heeft men bevorens de bemiddeling van Oostenrijk moeten inroepen. Men heeft den Prins Metternich verzocht aan den Opperherder het groote gevaar voor te houden, hetwelk voor den algemeenen vrede uit de steeds toenemende gisting in Ierland zou kunnen geboren worden.

Tevens is lord Ashburton, pair van Engeland, welke onlangs geslaagd is, om eene moeijelijke onderhandeling met de Vereenigde Staten tot een gewenscht einde te brengen, en welke zich thans voor zijne gezondheid te Rome bevindt, gelast om het terrein te peilen, en door zijnen persoonlijken invloed, de voornaamste personaadjen aan het Roomsche hof over te halen, om de Anglo-Oostenrijksche vorderingen te ondersteunen.

Deze daadzaken, voegt er *l'Univers* bij, zijn in de staatkundige wereld van Engeland algemeen bekend en niemand zal ze loochenen. Maar men is het niet eens over den uitslag welke de stap van Sir Robert Peel bij prins Metternich zal hebben.

NEDERLAND

De Minister van Financien

Maakt bekend, dat, ten behoeve van 's Rijks schatkist, als eene vrijwillige donatie, en ofschoon de gever niet aan zijn daarvoren gewezen aan de buitengewone belasting, is ontvangen, van den heer William Dennisson, inwooner van Java, en thans tijdelijk zich in Nederland bevindende, een wisselbrief op zijnen gemagtigde te Batavia, groot *f* 10,000.

's Gravenhage, den 5den April 1844.

De Minister voornoemd,

VAN HALL.

— Blijkens eene bekendmaking van het hoofdbestuur der maatschappij tot bevordering van landbouw en veeteelt in de provincie Zeeland, telt die maatschappij, welke in het afgeloopen jaar, onder het protectoraat van Z. M. alhier is opgerigt, thans reeds ruim zes honderd ingezetenen leden, en zal op den 19 junij aanstaande, ter gelegenheid der eerste algemeene vergadering, gehouden worden eene tentoonstelling van vee, bouwgereedschappen en andere voor den landbouw nuttige werktuigen, van verbeterde zaaikoren en verder van alle soortgelijke voorwerpen, dienen nut

te van den landbouw kunnen strekken. Volgens de statuten der maatschappij zullen aan de inzenders van voorwerpen onderscheiden premien worden toegekend.

's GRAVENHAGE 5 April.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 4 dezer is benoemd tot raadsheer in het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland, mr. P. Buyskes.

— De Minister van Finantien, lettende op de artikelen 8 en 20 der wet van den 6 Maart 1844 (Staatsblad no. 14), en daartoe door Zijne Majesteit gemagtigd, heeft bekend gemaakt, dat al de certifikaten welke tot het bedrag van 30 ten honderd bij elke storting in de geldleening, volgens art. 9 der wet, moeten uitgegeven worden, dadelijk na het doen der stortingen bij den agent, welke die storting ontvangt, zullen kunnen worden ingetrokken, tegen tien ten honderd van derzelver bedrag, en dat dien ten gevolge zij, welke dit verlangen, op elke storting voor de geldleening drie ten honderd zullen kunnen korten, tegen afstand van hun regt op het bekomen van die certifikaten.

— De *Bredasche Courant* van gisteren behelst het volgende:

» Wij vernemen dat het Z. M. behaagd heeft Hoogstdeszelfs welgevallen te betuigen voor de lofwaardige handelwijze der kadets en onderoffieieren van de koninkl. militaire akademie, ter gelegenheid van het bijeen brengen eener vrijwillige bijdrage ten behoeve van 's Rijks schatkist, en dat het al verder Z. M. behaagd heeft, als een blijk van bijzondere tevredenheid en waardering van het door hen gebragte offer, aan gezegde akademie een schilderstuk ten geschenke te geven, vervaardigd door den schilder Pieneman, en voorstellende den slag nabij en het innemen van Hasselt, ten einde dit stuk in eene der zalen van het gebouw der akademie te plaatsen.

— De volgende brief is door den Gouverneur der provincie Limburg gezonden aan de burgemeesters van dat gewest:

Daar, volgens ontvangen zijdelingsche berigten, dezer dagen, aan vele heeren burgemeesters in dit Hertogdom gedrukte exemplaren moeten zijn toegezonden van eenen brief, welken de heer baron van Scherpenzeel Heusch te Roermonde heeft kunnen goedvinden aan mij te rigten, aangaande mijne openbare aanmaning van den 19 der vorige maand, acht ik het, tot wegneming van elken verkeerden indruk, welke die mededeeling wellig zou kunnen nalaten, niet ongepast U Ed. Achtb. bij deze te verwittigen dat ik, bovengemelden brief werkelijk van den heer baron van Scherpenzeel Heusch in der tijd ontvangen hebbende, mij gehaast heb dit stuk aan Zijne Exc. den heer Minister van Binnenlandsche Zaken ter beoordeeling op te zenden en dat mij daarop een antwoord, onder dagteekening van den 27 Maart laatstleden, is geworden, waarvan ik den letterlijken inhoud hier laat volgen:

» U H. E. Gestr. brief van den 24 dezer, n°. 974 K., hoofdzakelijk strekkende om mij mede te deelen de bij U. H. E. Gestr. ingekomen missive van den baron van Scherpenzeel Heusch van daags te voren, is mij heden geworden.

» In antwoord op denzelven moet ik te kennen geven, dat het schrijven van genoemden baron mij hoogstens heeft bevreemd, eensdeels om de onbescheidenheid daarvan en anderdeels om zijne verkeerde denkbeelden ten aanzien van de positie van Limburg.

» Wat ten opzigte van die positie in uwe publicatie van den 19 Maart jongstleden, overeenkomstig het aan U H. E. Gestr., op last des Konings gegeven voorschrift, is gezegd, komt mij voor zoodanig duidelijk te zijn, dat ik mij had durven vlijen met eene geheele wegneming van alles wat omtrent de positie voor twijfelachtig mogt gehouden worden, als mede dat de verzekering van belangstelling der Regering in het lot van Limburg, gegeven bij eene publikatie van 's Konings Kommissaris in het gewest, immers bij de aanzienlijkste en verlichtste ingezetenen, tot bemoediging en rust zou hebben waargenomen de ongerijmde gedachte, als of eene scheiding van Limburg, even als die van Luxemburg, met 's Konings verlangen zou overeenkomen.

» Het tegendeel te vernemen is dus geene teleurstelling, maar het zal echter niet te weeg brengen eene verandering in het vaste voornemen der Regering om hare magt met klem te handhaven, de wetten die voor het geheele Rijk, en mitsdien ook voor Limburg, van toepassing zijn, evenzeer in dat als in de andere gewesten te doen uitvoeren en verdedigen, en daartoe op uwe krachtige medewerking te blijven rekenen.

» Het is daar te boven wellig niet overbodig, met opzigt tot het staatkundig standpunt van Limburg, de aandacht te vestigen op hetgeen de Minister van Buitenlandsche Zaken daaromtrent onlangs, bij de diskussie over de wet generale heffing a 3 per cent of eener belasting op de bezittingen, in de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft gezegd.

„ Het door U H. Ed. Gestr. verrigte, ten aanzien van eenige weêrstrevige burgemeesters, door mij tot kennis van Zijne Majesteit gebragt, heeft Hoogstdeszelfs goedkeuring weggedragen, en heb ik in last zulks aan U H. Ed. Gestrenge mede te deelen.

„ U H. Ed. Gestr. gelieve derhalve verder ernstig toe te zien, dat geen ambtenaar zich veroorloove eigenmagtig en in strijd met zijne ambtelijke verpligtingen te handelen. Mogt een hunner zich zoo ver vergeten, dat hij opzettelijk in strijd met wettelijke voorschriften handelt, dan zal zijn ontslag dadelijk dienen te worden aangevraagd.

„ Van den inhoud dezes, des noods bij kopijelijke toezending, kan U H. Ed. Gestr., des geraden vindende, gebruik maken bij de beantwoording van den baron van Scherpenzeel Heusch, ten einde dien heer te overtuigen dat U H. Ed. Gestr. niet eigener beweging is te werk gegaan.

» Die heer, zoo wel als de ingezetenen van Limburg, welke zich op een dwaalspoor laten brengen, zullen het zich zelven moeten wijten, wanneer zij moeijelijkheden doen ontstaan, die ten hunnen eigen lasten zouden uitvallen."

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

»SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE."

Ik vertrouw dat de kennisneming hiervan U Ed. Achtb. zal aansporen om, getrouw aan uwe verpligtingen als burgemeester, aan geene inblazingen meer gehoor te verleenen, welke niets dan onaangename gevolgen zoo voor U Ed. Achtb. welken als voor het geheele gewest, zouden kunnen aanrigten.

De Staatsraad, Gouverneur van het hertogdom Limburg,

GERICKE VAN HERWIJNEN.

— Het Provinciale Geregtshof van Gelderland heeft den 4 dezer uitspraak gedaan in de zaak van het openbaar ministerie tegen Jan Kersten, te Groesbeek, en Gerrit Cosman, te Mook, tijdens den belgischen opstand burgemeester aldaar. Beiden schuldig verklaard aan moedwilligen doodslag in onderlinge medepligtigheid, gepleegd in den avond van den 13 November 1843, buiten dezen stads Molenpoort, op P. H. Staverman, commies der belastingen, destijds gestationneerd te Wychen, zijn veroordeeld tot de straf van het zwaaijen van het zwaard over het hoofd, met al de toebereidselen welke bij de onthoofding plaats hebben, voorts tot een konfinement in een rasp- of tuchthuis, de eerste voor den tijd van acht en de tweede van ten achtereenvolgende jaren, en in de kosten der procedure.

Mengelwerk.

Ziehier de Vertaling van een adres aan Daniel O'Connell, hetwelk thans in Duitschland in omloop is, aan de oevers van den Rijn met duizende naamteekening vervuld wordt, en in gansch Duitschland de levendigste belangstelling ontmoet. De opsteller is de heer Walter, hoogleeraar aan de hoogeschool te Bonn.

Aan den Ier, Daniel O'Connell.

Mijnheer!

De moeite en de arbeid, welke gij u hebt opgelegd om de staatkundige gesteldheid van Ierland te verbeteren, zijn sedert lang het voorwerp der belangstelling van alle beschaafde volken geweest. Doch uwe tegenwoordige toestand is van dusdanigen aard, dat eene stille sympathie niet meer voldoende is, en het is hierom dat de ondergeteekenden, burgers uit alle oorden van Duitschland, U door dit adres de gevoelens, die hen ten uwen opzigte bezielen, komen uitdrukken.

Gij hebt uw vaderland menigvuldige en gewigtige diensten bewezen. Gij hebt een einde gemaakt aan de verdeeldheden en de bloedige twisten, welke uwen schoonen erfgrond verwoestten en heut in de oogen van Europa onteerden. Gij hebt uwe landgenooten de waarde van 's menschen edelbaarste schatten, van de vrijheid, van de Godsdienst, en van het staatkundig bestaan, leeren begrijpen en waarderen. Gij hebt hun de vervulling hunner stoutste verwachtingen zelfs in vooruitzigt gesteld, maar hun tevens de zedelijke voorwaarden doen kennen, van welke die vervulling afhangt. Gij hebt hun die edele fierheid, welke gij zelven in zoo hoogen graad bezit, weten in te boezemen; en gij zijt daarom hun hoofd, hun leider geworden in eene onderneming, van welke men tot heden te vergeefs een voorbeeld in de geschiedenis zoekt.

Dit alles hebt gij, eenvoudig burger uitgewerkt, door de kracht uwer woorden, gerigt aan Uwe getrouwe Ieren met die ongekunstelde welsprekendheid, welke gij nog onlangs voor de jury ten toon spreidet. Om uwe denkbeelden te verbreiden hebt gij u bediend van die middelen, welke een gedeelte uitmaken van die oude vrijheid, waarop ieder Engelschman met regt trotsch is.

Wij, aan eenen geheel verschillenden stand van zaken gewoon, volgden u op uwen doelmatigen weg, niet zonder vrees.

Echter verlieten wij ons op uwe plegtige verzekering van altijd binnen de palen der rust en der wettigheid te zullen blijven. Wij verlieten ons op uwen zedelijken invloed, welke U de magt gaf, om de massa's binnen die grenzen te houden. Wij verlieten ons eindelijk op uwe opregte en vrijmoedige verklaring, dat gij de gehoorzame zoon waart der Heilige Katholijke Kerk, en gehecht aan hare leer, welke zonder voorbehoud het bezigen van alle met de bestaande orde strijdige middelen verbiedt, al ware dit zelfs om tot een regtvaardig en prijsbaar doel te geraken.

Wij hoorden uwe vijanden eene taal tegen U voeren, welke den storm in lievigheid gleek, maar wij zagen U geplaatst op eene rots tegen welke de woedende golven braken.

In het vuur uwer redevoeringen zijn U jegens Engeland harde woorden ontvallen, welke echter door de herinnering van het verledene geregtvaardigd werden.

Maar die harde taal hebt gij verzacht door den eerbiedigen, de opgevatte hulde, met welke gij uwe doorluchtigen naam omringdet. Gij hebt door uwe woorden en daden bewezen, dat ofschoon gij voor uw vaderland eene wetgevende scheiding verlangdet, gij echter, door gehechtheid en eerbied voor uwe doorluchtige Koningin, met alle edele Britten wenschtet vereenigd te blijven.

En niettemin heeft de jury een verdikt van schuldigverklaring tegen U uitgesproken, het voegt ons niet die uitspraak te beoordeelen en wij willen gerne gelooven, dat het niet dan met weerzin was, dat de gezworenen de tegen U ingebragte beschuldigingen bevestigend hebben beantwoord. Maar wat er ook van zij, het vonnis ligt daar, en de regter heeft gesproken. Wij echter verkoopen de zaak voor ons uit een anderen gezigtspunt. Uwe zaak is geen gewoon regtsgeding, het is eene geschiedkundige gebeurtenis, welke de naauwe grenzen der gewone gebeurtenissen verre overschrijdt; het is de strijd tusschen het tegenwoordige en een ongelukkig verledene, die eene heilrijke toekomst zal ten gevolge hebben.

Met deze gevoelens bezield, drukken wij U van harte de hand, om U onze achting en deelneming te betuigen, en zeggen wij U: de blaam der wet, de straf kan U treffen: doch de oneer, gewoonlijk aan de straf verbonden, kan U nimmer bereiken.

Doch het zal tot dit uiterste niet komen. De geest van gematigdheid en kalmte, welke zoo dikwerf over Engeland waakte en welke, in 1829 de Katholijken emancipeerde, zal eenen uitweg aanwijzen om uit die ingeslagene [illegible] hebben betrouwen op uwe doorluchtige Koningin, aanquwelke gij met liefde en eerbied zijt gehecht, wier gezag gij steeds hebt geëerbiedigd.

In haar edel hart en in de toorregten der Kroon, zal zij de buitengewone redmiddelen vinden, welke door den buitengewonen toestand van haar rijk vereischt worden.

Mogt, evenwel deze onze hoop niet verwezenlijkt worden, dan zal de geest van bezadigdheid, welke een uitvloeisel is van onze heilige godsdienst, en welke u die verhevene adressen aan de Bisschoppen en aan het Iersche volk ingaf, uwe schreden leiden. Gij zult uwe Ieren verkondigen, dat het uur is geslagen, dat het er op aan komt door daden te bewijzen, dat zij de gehoorzame kinderen der H. Kerk zijn, welke het bezigen van geweld, om de bestaande orden omver te werpen strengelijk verbiedt, en welke leert, dat het geduld en de volharding in eene wettige, doch moeijelijke onderneming eene der schoonste Christelijke deugden zijn. Gij zult hun herinneren, dat de marteldood de overvloedigste bron is van zegeningen en genade voor het toekomstig geslacht.

Duitschland, gansch Europa, heeft de oogen op u en uw vaderland gevestigd. Gij zult u de gewigtige zending, waarmede God u heeft belast, waardig tonen.

Duitschland 1844.

Volgen de onderteekeningen.)

Advertentien.

*** Ondertrouwd:

J. J. VAN ULFT,
Plattelands en Stedelijk Genees- Heel- en Verloskundige te *Rossum*
met
M. D. CIKOT.

's Bosch, 6 April 1844.

*** Heden overleed na zijne voorzien te zijn geweest met de laatste H. Sacramenten van onze Moeder de H. Kerk, onze waarde Vader en behouwd Vader de Heer *PETRUS CUYPERS*, in den ouderdom van ruim 71 jaren.

L. CUYPERS.
Uit aller naam.

Baexem, 4 April 1844.

Op den 1 *Mei* 1844 zal te *Willemstad* in het openbaar geveild en op den 15 *Mei* worden verkocht een Huis met erf, aldaar aldaar bekend als het

SCHIPPERS-HUIS

voortdurend gebruikt tot Societeit en Herberg, en inmiddels *uit de hand te koop*. Te bevragen bij *A. VAN DER GIESSEN* te Willemstad.

*** IEMAND van de R. K. Godsdienst, gezond en sterk van ligchaamsgestel, die voldoende getuigschriften kan aanbrengen, wenscht met 1 Mei geplaatst te worden als **HUISKNECHT** of in eene andere dergelijke betrekking. Adres *franco* onder Letters I. B. aan de Boekhandelaars Gebr. VERHOEVEN, te *'s Bosch*.

Op voordeelige conditien,

UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR:

Twee BOUWHOEVEN, gelegen onder *Hoogemierde*, groot elk circa [illegible] Bunders. Aanvaarden, HUIS en TUINEN te Maart; WEILANDEN 1 Januarij, en LANDERIJEN met ooogst 1845. De grondlasten van gemelde HOEVEN bedragen te zamen *f* [illegible] 's jaars. Informatien te bekomen ten kantore van den Notaris HOOSEMANS te *Lagemierde*, op Zaturdag den 27 April aanstaande.

NIEUWE LEENING.

Mr. BERNARDUS HARTOGENSIS,

KEIZERSTRAAT TE 's BOSCH

Koopt de Nieuwe 3 percents Recepissen en is bereid met de inschrijvers schikkingen te treffen, om in eens de inschrijvingen over te nemen en verder voor al het daartoe betrekkelijke te zorgen, — men geve de voorkeur aan die, welke daartoe het minst geeft, of met de minste bijpassing overneemt. — hij doet zulks in de geheele Provincie.

NEDERLANDSCHE GAZ-VERLICHTING.

Diegenen, welke verlangen te concurreren tot het bekomen van uitsluitend regt, alzonderlijk in de steden *Breda*, *Geertruidenberg*, *Willemstad*, *Maastricht*, *Roermond*, *Weert* en *Sittard*, voor den verkoop van HALLO GAZ, en STOESTELLEN dienende tot GAZKAARS GAZLAMP en de STRAATVERLICHTING, kunnen zich daartoe, immers spoedig aanmelden, aan de FABRIEK en GROSSIERDERIJ van den Heer *HALLO* te *'s Gravenhage*. Brieven franco.

*** In 't best gelegen van *Berlicum* langs den klinkerweg is met 1o. Mei aanstaande

EEN WONING MET TUIN TE HUUR,

geschikt voor Heer en Burger. Te bevragen met gefrankeerde brieven onder de Lett. A. P. bij den Drukker en Uitgever dezes.

*** Een GENEESKUNDIGE ten platten lande biedt tegen billijke overname zijn APOTHEEK PRAKTIJK en STAND aan, waaraan een goed Plaatselijk tractement verbonden is, en dadelijk te aanvaarden.

Adres met franco brieven lett. B. bij den Drukker en Uitgever dezes.

*** Een JONGELING, oud 20 jaren, van de R. K. Godsdienst, den derden rang bezittende de Fransche taal vrij magtig zijnde en redelijk vlug sprekende, zag zich gaarne als SECONDANT geplaatst, tegen een zeer matig salaris.

Iemand hierop reflecteerende gelieve zich te adresseren met *gefrankeerde brieven*, onder letter A. B. aan den Uitgever van dit Dagblad.

*** De Notaris *WOLDRINGH* gevestigd te *Erp*, zal aldaar op Dingsdag den 16 April 1844, des voormiddags om 10 uren op de Heimsche Hoef, gelegen tusschen *Veghel* en *Erp* verkoopen:

60 zware Eikenboomen

geschikt voor Kuip- en Timmerhout.

KOSTSCHOOL

voor

Jonge Heeren,

te Baarle-Nassau 4 uren van Breda en 3 uren van Tilburg, onder het bestuur van F. K. B. DE PAEUW.

Grondig onderwijs, behalve in de Godsdienst; in de MOEDERTAAL, het FRANSCH, ENGELSCH en HOOGDUITSCH; in het SCHRIJVEN, de REKEN-, MEET- en STELKUNST, GESCHIEDENIS, AARDRIJKSKUNDE, BOEKHOUDEN, TEEKENKUNDE, en verder in alles wat tot eene beschaafde opvoeding behoort. — Men betaalt slechts voor alles, met inbegrip van *wasch* en *naad* *f* 100 in het jaar.

De Bestuurder neemt de nederige vrijheid er bij te voegen, dat Ouders en Voogden, tot zijne wet over de School zijn te vreden geweest, en dat hij gedurende zijne *twintig jarige* loopbaan, als Onderwijzer en Opvoeder, eene groote menigte Jonge Lieden gevormd heeft, waarvan eenigen zeer voordeelig geplaatst zijn, of hunne Studien elders vervolgden.

Voor nadere inlichtingen wende men zich, behalve tot den Bestuurder, tot de Welëerwaarde Heeren:

G. de Kater, Pastoor te Baarle-Nassau
W. Oomen, Pastoor en Schoolopziener te Breda,
..... Bekker, Pastoor der Paterskerk te Nijmegen
A. H. van Giezen, Pastoor der Mozes- en Aronskerk te Amsterdam en *J. F. van den Burg*, Pastoor te Woerden.

Bij P. J. MENDEL, Instituteur te *Schiedam*, is weder eene zeer geschikte gelegenheid tot het plaatsen van R. K. JONGELINGEN.

De Conditien, die betrekkelijk zeer gering gesteld zijn, benevens de vakken, waarin grondig onderwijs wordt gegeven, zijn in een Prospectus, dat op aanvrage aan het Instituut te bekomen is, breedvoerig vermeld.

Voor het Rijk.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN.

Openbare VERPACHTING.

De ONTVANGER der DOMEINEN, te *'s Hertogenbosch*, zal, als daartoe gemagtigd, ten overstaan van den Notaris S. P. A. DE BRUIN, residerende te *Beers*,

Verpachten:

Op Maandag den 15 April 1844, des middags ten 12 ure, te *Beers*, ten huize en herberge van J. ARTS.

VEERTIG PERCEELEN LAND

in het gewezen Groot Gasselsch Bosch, onder de Gemeenten *Gassel* en *Beers*, door genummerde Paaltjes afgebaakt en zulks om gedurende den Jare 1844, *eenmaal* met ERWTEN of HAVER te worden bezaaid.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer A. VAN LEEUWEN, Opzigter der Domeinen te *Cuijk*.

's Hertogenbosch, den 29 Februarij 1844.

De Ontvanger der Domeinen voorn.,
H. W. VAN GRASVELD.

Graanmarkt

van

's HERTOGENBOSCH,

van Donderdag, Vrijdag en Zaturdag, den 4, 5 en 6 April 1844.

Rogge, Boekweit en Haver, zijnde matig van gevoerd, men heeft het artikel Rogge ligter van gewigt aangetroffen, hetwelk men vooral aan de verandering van het weer kan toeschrijven; het navolgende is besteed geworden, als:

ROGGE	*f* 4,50 à *f* 5,00.
BOEKWEIT	- 4,85 - - 5,40
HAVER	- 2,00 - - 2,35.

Presumtive waarde op wigt:

ROGGE van 68, 70, 72 N. Pond *f* 4,50, 4,80, 5,00.
BOEKW. » 65, 67, 69 » » - 4,90, 5,20, 5,40.
HAVER » 38, 41, 44 » » - 1,90, 2,20, 2,40.

per Nederlandsch pond.

Rogge 6½ à 7 ct., Boekw. 7½ à 7¾ ct., Haver 5 à 5½ ct.

Het kan reder graankenner niet onbekend zijn, dat het omscheppen van het graan, tot konservatie van hetzelve dient, als verkrijgende daardoor eene meer voldoende droogte.

De graanhandelaar is het menigmaal gebleken, dat bij het minste verzuim in het tuchten en omscheppen van het gezolderd graan, vooral in de lente tijd, en bij warme weers gesteldheid, zulks weldra eene nadeelige uitwerking heeft.

Daar de Rogge van den ooogst van 1843, uithoofde van het natte jaargetijde, veelal vochtig is ingeschuurd, heeft hij daarom meerdere omscheppingen als op andere jaren noodig, en ofschoon niet zeer droog zijnde, is hij, echter voor de bakerij meer geschikt, waarom het te bejammeren zoude zijn, dat dezelve slechts door een klein verzuim voor den Landman minder waarde zoude verkrijgen.

Wil men dierhalve tot aan den nieuwen oogst goede Rogge behouden, zal men verpligt zijn eene behoorlijke omscheppingen in acht te nemen, daar dit voor de Rogge van 1843, een dier groote behoefte is.

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarmede de zeilum van het brood op Donderdag den 4 April is geschied 4.82[18].

De 3 Nederl. ponden Roggebrood 25 Cents
Het [illegible] Boter *f* 0,50 à *f* 0,56

Gedrukt bij D. A. A. DE BOOIJ.